בס"ד

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

גליון מספר: 22
שבת פרשת ויגש

העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דזי
מאור - 0542390375

אף על פי שחטא – ישראל הוא

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

לאחר שנודע ליעקב אבינו שיוסף בנו חי, יעקב ממהר לרדת למצרים יחד עם כל בני ביתו. והכתוב מתחיל לפרט את שבעים הנפש הבאים מצרימה: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה..".

אצל בניו של יהודה אנו מוצאים שינוי לעומת השאר:

וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ וָזָרַח וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן..

בני יהודה, ער ואונן לא ירדו למצרים משום שהם מתו בעודם בארץ כנען. וכמו שכתוב לעיל (בראשית לח):

וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' וַיְמִתֵהוּ ה': וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ: וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹּא לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם בָּא אֶל אֵשֶׁת אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי נְתָן זֶרַע לְאָחִיו: וַיֵּרַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם אֹתוֹ:

מפשט הפסוק עולה שחטאו של אונן היה שלא רצה להקים זרע לאחיו וליבם את תמר. ומה היה חטאו של ער? אנו מוצאים במסכת יבמות (לד ע"ב) שחטאו היה דומה לחטא אחיו:

אמר רבי יצחק: כל מועכות של בית רבי (הממעכות ומשירות את בתוליהן באצבע - תמר שמן, ולמה נקרא שמן תמר? ע"ש תמר שמעכה באצבעה. והא הוו ער ואונן! ער ואונן שמשו שלא כדרכן.

וכן פירש שם רש"י בענין סיבת מותו של ער: "כרעתו של אונן משחית זרעו.. ולמה היה ער משחית זרעו, כדי שלא תתעבר ויכחיש יפיה".

והקשו הפרשנים בפרשתנו, מדוע טרח הכתוב למנות בין היורדים למצרים את ער ואונן שכבר מתו בארץ כנען?

רבינו בחיי מתרץ הקושיא בדרך הפשט. הטעם שהכתוב הזכיר את ער ואונן למרות שכבר מתו, בכדי ללמד עליהם זכות. וזה מה שהדגיש הכתוב: "בארץ כנען", ששיש

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

דברים במחשבה
לשבור את הרצף

פתרון החידה הקודמת
בגד שחור שהתלכלך

החידה השבועית
בדין ברכת "שעשה לי נס"

מעשהו של פנחס- לשבור את הרצף

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

כבר בסופה של פרשת בלק אנו נחשפים מעט למצב הרוחני-לאומי הרעוע והעצוב ששרר בקרב עמ"י בנקודת הזמן בו מופיעה פרשה זו. עם ישראל נחשף אל בנות מואב ואל התרבות האלילית שהן הביאו עמן, ומתחיל לשקוע בה. למען האמת השיקוע בחטאים הללו, אינו פסח אף על חלק מנשיאי העם, כדוגמת "זימרי בן סלוא" נשיא שבט שמעון, שבכבודו ובעצמו הציג את השפל התרבותי והרוחני הנ"ל באמצעות מעשה פומבי, לעיני כל ישראל.

מנגד, עומדים אנשים אשר לח הקדושה לא סר מליבם, ומרגישים באופן עוצמתי ונוכח שהמציאות הזו איננה יכולה להמשך עוד. וכפי שמתאר המדרש (במדבר רבה, כ', כד') את בכייתם הנוראה של קדושי העם לנוכח המציאות הנוראה.

מתוך התחושות הקשות הללו קם פנחס ומחליט לעשות מעשה שיזעזע את כל שכבותיו של העם, יעצור את המצב העגום וישכך מעט את כעס השכינה שהתבטא בפועל במגפה נוראית: "וַ֠יָּבֹא אַחַ֨ר אִֽישׁ־יִשְׂרָאֵ֜ל אֶל־הַקֻּבָּ֗ה וַיִּדְקֹר֙ אֶת־שְׁנֵיהֶ֔ם אֵ֚ת אִ֣ישׁ יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֶת־הָאִשָּׁ֖ה אֶל־קֳבָתָ֑הּ" (במדבר, כה', ח')

אכן פנחס הצליח במטרתו העליונה וזכה להבטחה גדולה מאין כמותה - "וְהָ֤יְתָה לּוֹ֙ וּלְזַרְע֣וֹ אַחֲרָ֔יו בְּרִ֖ית כְּהֻנַּ֣ת עוֹלָ֑ם תַּ֗חַת אֲשֶׁ֤ר קִנֵּא֙ לֵֽאלֹהָ֔יו וַיְכַפֵּ֖ר עַל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל" (במדבר כה', יג').

אלא שכעת צריכים אנו לשאול ולברר מדוע זכה פנחס דווקא לכהונה? מהם קווי האופי הכהניים אשר נשקפים ממעשהו של פנחס?

למען האמת השאלה היא אף חריפה יותר. המשנה במסכת אבות מציגה את דמותו של אהרון, הכהן הראשון, שמן הסתם מדמותו נשקפים קווי אופי הנדרשים על מנת לשמש בכהונה- "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". ניתן לראות שחסד גדול מעטר את דמותו של אהרון הכהן, ולאור זאת נראה שזוהי תכונת האופי הנדרשת מהכהן הגדול- חסד. אלא שלכאורה ממעשהו של פנחס נשקפת תכונה הפוכה לחלוטין- דין.

כיצד א"כ קיבל פנחס במתנת שמים תפקיד שלכאורה אינו תואם אל מידותיו?!

על מנת לענות על השאלות הללו צריכים אנו להבין מעט את הנטייה הנפשית העמוקה השורה בנפש הכהן. המהר"ל מפראג בחידושי אגדות, (מסכת סנהדרין דף קיג:), מבאר עפ"י דברי הגמרא במסכת תענית את טבע נפשם של הכהנים. זו לשונו בקצרה:

וכמו שאמרו גבי ת"ח (תענית ד'.) דאי חזית ת"ח דרתח אורייתא דקמרתחא ולפיכך הכהנים רתחנים היו

תפקידם של הכהנים בעולמנו הוא להעמיד את הקדושה ולהחיל אותה על כל מרחבי המציאות. לשם כך ניטעה בתוככי נפשם של הכהנים "אש קודש" בוערת, רתחא דאורייתא חזקה ועוצמתית שמטרתה לדחוף את הכהנים לעבר השלמת תפקידם. במילים אחרות, הכהנים חפצים בכל מאודם לקדש את העולם ולהפוך אותו למקום טהור וטוב יותר, עפ"י אמות המוסר התורניות-אלוקיות. אש הקודש שניטעה בקירבם מסייעת להם שמטרתם הבוערת לא תצטנן ע"י מפגש עם החומריות הרבה המצוייה בעולם.

אפשר לומר שנטיה זו היא נטיה לחסד במובנו הטהור ביותר, שהרי כל מעייניהם נתונים להשלמת העולם ולעשייה חיובית שמטרתה להטיב עם העולם כולו, ע"י קידושו המלא.

מקובל לחשוב ש"אדם בעל חסד" פירושו אדם נינוח שחפץ בהטבת הבריות בדרכי שלום ורעות כדוגמתו של אהרון הכהן. אלא שלמען האמת יש לבאר שמידת החסד היא עמוקה ויסודית יותר. כאמור יסודה של מידת החסד היא הרצון הפנימי שיהיה טוב לכלל, וקידום העולם בפועל אל עבר מטרה זו.

אלא שישנם שני אופני פעולה המובילים לכך:

הדרך הראשונה היא זו המשתקפת בדמותו של אהרון הכהן. היא מעמידה את הקדושה בעולם בדרכי שלום וחסד וברכות ועדינות מיוחדת. גישה זו נובעת מתוך הבנה עמוקה בנפש האדם מישראל, המשכילה שהאדם הוא טוב מיסודו וכפי שכותב הרב קוק זצ״ל (אורות ישראל א׳, ד׳) ״כנסת ישראל בעומק נפשה אינה מחולקת מהאלוקות כלל״. בכל אחד מישראל שורה האלוקות והטוב המוחלט.

אלא שלעיתים רבות הטוב הזה אינו מתגלה בקרב האדם או הציבור בפועל אלא בכח בלבד. הוא נשאר גנוז בעמקי הנפש. לשם כך ישנו צורך לגלות אותו באופן חיצוני. דרך הפעולה הראשונה של הכהנים היא לעורר אותו בצורה עדינה וענוגה שמטרתה לדלות מעמקי הנפש את התכונות הטבעיות והטובות הגנוזות בה ע״י פעולות עדינות ושלוות שמובילות אל מקום טהור יותר. זו הייתה דרך הפעולה החיובית שהשתקפה מדמותו של אהרון- דרכי שלום.

אלא שלעיתים דרך פעולה שכזו איננה מספיקה. לפעמים ישנו מצב של קשיות עורף שא״א לרפא בדרכי שלום בלבד. קשיות עורף פירושה דביקות בדפוסי חשיבה והתנהגות חומרניים ומגושמים, שאינה משאירה מקום לתשובה והתקדמות. במצב שכזה לא תועיל דרך הפעולה הראשונה, שכן דרכי שלום רכים ונעימים לא יצליחו להסב את תשומת ליבו של קשה העורף.

מתוך כך אנו מגיעים אל דרך הפעולה השניה של הכהנים שאף היא נובעת מתוך החסד העליון השורה בנפשם. הרב אליהו דסלר זצ״ל בספרו מכתב מאליהו (עמ׳ 64) מסביר שעל מנת לרפא את קשיות העורף ישנו צורך במעשה דרמטי וקיצוני שיעורר את ליבם של הלוקים בחולי זה. ליתר דיוק רק מעשה שכזה יכול לסדוק מעט את מעטה החומריות של אלו ולעורר את ליבם לתשובה שלימה. במציאות שכזו רק זעזוע עמוק יכול לאפשר את הופעת הקודש במציאות ולאפשר לכהנים לממש את החסד העליון השורה בתוך נפשם.

זוהי אפוא דרך הפעולה שנקט בה פנחס. חסד עליון ורצון פנימי שהקדושה תופיע במציאות בצורה שלימה בערו בתוככי נפשו, אלא שלאור התבוננותו במצב העגום, הוא הבין שהעמדת הקדושה ע״י חסד לא תועיל כלל, ולכן הוא בחר לנקוט בדרך פעולה אחרת שתזעזע את העם תבקע את קשיות ערפם, ותשבור את רצף החומריות. נמצא א״כ שקווי האופי הכהני היו חלק מאישיותו של פנחס וזו הסיבה העמוקה לכך שזכה בסופו של דבר לכהונה בפועל.

כידוע, תלמידי חכמים וציבור לומדי התורה הם כהני ה׳ בעולם. מטרתם להבעיר את אש הקודש במציאות. פנחס מלמדנו שלעיתים רחוקות ישנו צורך גם בדרכי פעולה של זעזוע (כמובן עפ״י אמות המוסר התורניות והחברתיות),על מנת להוביל אל מטרה זו.

שנזכה למלא את שליחותנו ולהופיע את הקדושה במציאות כולה.

בגד שחור שהתלכלך

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

באילו תנאים מותר לנער בגד חדש שהתלכלך בשבת?

איתא בגמרא בשבת דף קמו עמוד ב

אמר רב הונא המנער טליתו בשבת – חייב חטאת. ולא אמרן אלא בחדתי (חדשה), אבל בעתיקי – לית לן בה. ולא אמרן אלא באוכמי (שחורה), אבל בחיורי וסומקי – לית לן בה. והוא דקפיד עלייהו. עולא איקלע לפומבדיתא, חזא רבנן דקא מנפצי גלימייהו. אמר: קמחללין רבנן שבתא! אמר להו רב יהודה: נפוצי ליה באפיה, אנן לא קפדינן מידי. אביי הוה קאי קמיה דרב יוסף, אמר ליה: הב לי כומתאי. [חזא דאיכא] טלא עליה, הוה קמחסם למיתבה ליה. אמר ליה: נפוץ שדי, אנן לא קפדינן מידי.

מבואר בגמ' שכדי להתחייב על הניעור בגד חדש בשבת צריך כמה תנאים: א. שתיהיה טלית חדשה, ב. שחורה ג. מקפיד (שנמנע מללובשם בלא הניעור: רש"י) ,

ונחלקו הראשונים על מה מדובר שמנערה ועובר משום כיבוס:

רש"י – המנער טליתו מהעפר, ואסור מכיון שהאבק מקלקל מראיתם וחייב משום מלבן, ונראה שגם בטל אסור.

ר"ת, רשב"א, רא"ש, ר"ן, מרדכי, ראב"ד, טור - מנער הטלית מן הטל שעליו ואסור מפני שהניעור מיפה אותם ומניכר כיבוסם, אבל בניעור מן העפר לא שייך ליבון.

רבינו חננאל, בה"ג (מובא בבה"ל ד"ה עליה) - טלא הכוונה לטינוף.

אם אינו מקפיד מדוע מותר:

רש"י - אם אינו מקפיד לא נקרא כיבוס.

מ"מ - אם מקפיד זהו פסיק רישא (שאז מתכון למלאכה), ואם אינו מקפיד זהו דבר שאינו מתכון ומותר (כלומר יש בזה שם של כיבוס רק שאינו כיבוס גמור, ומותר מכיון שאינו מתכון).

בגד שיש עליו נוצות:

הד"מ בשם האור זרוע - כתב שמותר לכולי עלמא לנערו. וביאר המ"ב (ז) מכיון שאין זה דומה לליבון שאין הנוצות תחובין בתוכו כמו המים והעפר אלא עומדים מלמעלה ולכן מותר אפילו בחדש ומקפיד עליו, וכן דעת ההליכות עולם (ח"ג עמ' קכה), ולא כבן איש חי (ויחי ס"ח).

מה הגדר של טלית חדשה:

הבית יוסף כתב שבפשט היא כל זמן שלא נתכבסה, אך מהרמב"ם כתב שמשמע שחדשה היא טלית שלא השתמש בה כ"כ. ולפי זה כתב המנוחת אהבה (ח"ב פי"ב הי"ד הע' 38) כתב לקולא שאפילו אם לא נתכסה אלא שניכר שהשתמשו בה כ"כ ואינה בחידושה כמו בשעה שהאומנים מתקנים אותה כבר אינה נחשבת לחדשה. אכן בודאי אם כיבוסה אפילו אם לא השתמשו בה כ"כ נחשבת לישנה. והביא שרוב האחרונים הסכימו לב"ח שאפילו נתכסה כל שלא התשמשו בה כ"כ מיקרי חדשה. וכתב שכיון שהדבר נוגע לאיסור תורה יש להחמיר.

והחי אדם (כלל כב אות ט) והבא"ח (ויחי ז) והכף החיים (א) החמירו כיערות דבש לקמן, שאין אנו בקיאים מתי נקרא חדש ולכן יש להחמיר בכל ענין.

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק כר"ת וסיעתו שמדובר בבגד שיש עליו טל. והרמ"א כתב בשם י"א את דעת רש"י וסיים שטוב לחוש

לדבריו (ודוקא בבגד בשחור וחדש, מג״א ס״ק ג).

המ״ב (ו) הביא שהאליה רבה כתב שמדינא יש איסור בזה כדעת רש״י, והכריע המ״ב שהרוצה להקל כדעה ראשונה יעשה דוקא ע״י גוי, ובמיוחד במקום שיש בזה משום כבוד הבריות (שאמירה לגוי איסור דרבנן ובמקום כבוד הבריות הקילו), ולכן כתב שהנהגה טובה היא להניח הכובעים והבגדים במקום המשומר שלא יפלו לארץ ויעלו אבק.

המג״א (א) כתב שחדשה הכוונה שלא נשתמשו בה כל כך כרמב״ם, אלא שעדיין היא בחידושה, וכן פסק המ״ב (א), ובשעה״צ (א) כתב שזה לחומר שאף אם נתכבסתה כל עוד לא השתמשו כ״כ יש להחמיר ורק בסע׳ ג׳ מקילים. ובבה״ל הביא שהיערת דבש החמיר מכיון שאין אנו יודעים מה נקרא חדש, והכריע הבה״ל שהמחמיר תבוא עליו ברכה, והמקל יש לו על מה שיסמוך, וטוב שיעשה בשינוי. והחוט השני (ח״ב פל״ג ס״ק א) כתב שבגד שניכר במראהו שהוא של שבת הרי הוא בכלל בגד חדש.

עוד כתב המ״ב (ב) שבבגד אדום או לבן אין איסור מכיון שדוקא בשחורה וחדשה ניכר היפוי ע״י הניעור.

אמנם בבה״ל כתב יסוד שהכל תלוי אם מקפיד ולכן אף בבגד אדום או לבן, אפשר שאסור לנערם, ולא התירה הגמ׳ אלא בסתמא שאינו מקפיד. והוסיף הבה״ל ע״פ ר״ח בדעת בה״ג שטל הכוונה לטינוף, ולכן אפילו בשאר לכלוכים שעל הבגד אם מקפיד עליהם אסור לנערם, ואע״פ שמותר לקלף בציפורן טיט שעל הבגד, יש לומר שמדובר בבגד שאינו חדש או שאינו מקפיד, או יש לומר שבטיט שעל הבגד עדיין נשאר הכתם מלמטה ולא מעבירו לגמרי משא״כ בזרע פשתן ותבשיל שהתייבשו על הבגד ומעבירו לגמרי ואסור משום מלבן, וכתב שכן עיקר.

וצ״ע האם רש״י יחמיר בבגד ישן שיש טל עליו.

ושעה״צ (א) כתב שזה לחומרא שאע״פ שהתכבסה יש להחמיר.

לא נראה לפרש כוונתו שעל עצם הבגדים שהם של שבת,

גאולה מההפטרה הפטרת ויגש יחזקאל ל״ז טו

הרב יוסף חיים

הגלות פגעה בעם ישראל בשני מישורים: הראשון הוא לאומי והשני רוחני .וצריך להבין כי התהליך להתנקות מחולאיי הגלות הינו תהליך ארוך ומורכב.

בתחילת פרק לז מופיע חזון תחיית העצמות היבשות ,המבשר את שיבת ציון :

״וַיֹּאמֶר, אֵלַי, בֶּן-אָדָם, הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה; הִנֵּה אֹמְרִים, יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ--נִגְזַרְנוּ לָנוּ. לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה, הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת-קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם, עַמִּי; וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם, אֶל-אַדְמַת יִשְׂרָאֵל.״

אנו עם שאיבד כמעט כליל את זהותו הלאומית,אפשר לראות את זה יפה ע״י זה שרוב העולם הגדיר אותנו כדת ולא כלאום , עד לפני כ 70 שנה .

בסוף ההפטרה שלנו מופיעה התחייה הרוחנית של עם ישראל,חלקה שני וההכרחי של הגאולה:

״וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם, וְרוֹעֶה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם; וּבְמִשְׁפָּטַי יֵלֵכוּ, וְחֻקּוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ אוֹתָם. ״

כאמור ,הגאולה מופיעה בשני שלבים ,השלב החומרי והשלב הרוחני.

אנו חוזרים לארץ ישראל ואין בנו ״רוח״ כמו שנאמר :״וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר, מִלְמָעְלָה; וְרוּחַ, אֵין בָּהֶם״. כלומר בהתחלה חוזר הבשר הלאומי,הגשמי, אך אין בו רוח .

אנו מעלים איתנו רוחות טמאות מהגלות, העמים שחיינו ביניהם המיתו לא רק את גופנו הגשמי והלאומי, אלא גם דבקו בנו טומאות העמים ושיבוש המחשבה,ולכן אנו זקוקים לרוח הקודש ,רוח התורה ורוח הנבואה שיתחדשו בנו .תחיית הרוח הזאת היא השלב השני של הגאולה .

רבות כתוב על כך הרמח״ל והגאון מווילנה בסיפרו ״קול התור״ וגם הרב סעדיה גאון דיבר על זה באריכות בסיפרו ״אמונות ודעות״, על כך שהגאולה מופיעה בשני שלבים

גאולת הגוף וגאולת הרוח . על גאולת הגוף אחראי משיח בן

יוסף ועל גאולת הרוח משיח בן דוד :

דַּבֵּ֣ר אֲלֵהֶ֗ם כֹּֽה־אָמַר֮
אֲדֹנָ֣י יְהֹוִה֒ הִנֵּה֩ אֲנִ֨י
לֹקֵ֜חַ אֶת־עֵ֤ץ יוֹסֵף֙ אֲשֶׁ֣ר
בְּיַד־אֶפְרַ֔יִם וְשִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל
חֲבֵרָ֑ו וְנָתַתִּי֩ אוֹתָ֨ם עָלָ֜יו אֶת־עֵ֣ץ
יְהוּדָ֗ה וַעֲשִׂיתִם֙ לְעֵ֣ץ אֶחָ֔ד וְהָי֥וּ אֶחָ֖ד
בְּיָדִֽי.״

הנבואה הזו מתארת את העתיד ,איחוד שתי הממלכות, מלכות ישראל ומלכות יהודה תחת מלכותו של דוד. כלומר יוסף ואפרים הם אבות משיח בן יוסף, ויהודה שהוא אבי משיח בן דוד, פועלים יחדיו כל אחד במישור אחר בתקומתו של עם ישראל כמו סולם יעקב אשר רגליו בארץ וראשו בשמים .כמו כן נמשל העם לעץ ,נכון יותר לומר חיבור של שני עצים.עץ מסמל שורשיות,חיות וצמיחה.

תפקידו של משיח בן יוסף הוא לחזק את ״רגליו״ של העם,הגאולה הגשמית, ומשיח בן דוד יחזק את רוחו של עם ישראל ,הלא היא הגאולה הרוחנית.

בהמשך ההפטרה מוזכרות הבטחות עצומות לעם ישראל לאחר שיתאחדו :

וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם, בְּרִית עוֹלָם יִהְיֶה אוֹתָם; וּנְתַתִּים וְהִרְבֵּיתִי אוֹתָם, וְנָתַתִּי אֶת-מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם.

לפי המלבי״ם ברית זו מביעה מהלך של צמיחה בלתי פוסקת, גם ברוחני וגם בגשמי כריתת ברית זו תתבצע ברגע של חיבור החומר של עמ״י לרוח החדשה שיפח בו השם.

השילוב של שתי התחיות,תחיית החומר ותחיית הרוח תהפוך את עם ישראל בעיני כל הגויים ל״עם הנצח״.

ורוצה אני להוסיף כי לעניות דעתי מהדהדת בברית השלום הזו,ברית נוספת,גם היא ברית שלום,אותה כרת השם עם פנחס,הלא הוא אליהו הנביא מלאך הגאולה, שעתיד ללוות את כל מהלך הגאולה עד לסיומו המוצלח. שבת שלום

שאלת השבוע

האם נכבד מברך על נס שקרה לסבו כאשר מגיע למקום שבו נעשה הנס?

ר׳ ישראל אסולין — זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש״ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל״ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז״ל

ניתן לשלוח מזל״ט או איחולי ברכה למייל או לוואטאפ של המכון עד יום חמישי.

<< המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

לדעת שהטעם שער ואונן חטאו (ובעקבות חטאם מתו) זה לא בגלל שהם רעים במהותם והשורש שלהם רע, אלא הם חטאו רק בגלל שהיו במקום של חברה רעה, במקום של טומאה ועריות - ״ארץ כנען״.

ארץ כנען באותה תקופה הייתה מקום לא טוב ומלא בחטאים, כמו שהשווה הכתוב לרעה בינה לארץ מצרים (ויקרא יח, ג): ״כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ״.

רואים מכאן יסוד חשוב. כל יהודי ביסודו הוא טוב ושורשו טהור, ואין חטאי ישראל ביסודם ובמהות שלהם אלא דבר אקראי בעלמא, עד כדי כך שטרח הכתוב לציין שגם אלו שמתו בעוונם, זה בגלל ההשפעה הרעה שהייתה מסביב.

יסוד זה מודגש במדרש המפורסם על שיר השירים (שיר השירים רבה א, ג):

אמר רבי יצחק, מעשה בקרתנית אחת, שהיתה לה שפחה כושית שירדה היא וחברתה למלאות מן העין. אמרה לחברתה, חברתי, למחר אדוני מגרש את אשתו, ונוטלני לאשה. אמרה לה למה, בשביל שראה שידיה מפוחמות. אמרה לה אי שוטה, ישמע אזנך

מה שפיך מדבר, מה אשתו שהיא חביבה עליו ביותר, את אומרת בשביל שראה שידיה מפוחמות הוא מגרש אותה, את שכולך מפוחמת ושחורה ממעי אמך, על אחת כמה וכמה. כך לפי שהאומות מונין את ישראל, לפי שאומה זו המירו כבודם בתבנית שור, ומה אנו לשעה כך נתחייבנו, אתם על אחת כמה וכמה, הדא הוא דכתיב (שיר השירים א, ו) "אל תראוני שאני שחרחורת".

עם ישראל, בשונה מאומות העולם טובים ביסודם, ומה שעם ישראל חוטאים זה רק חטא זמני, הנגרם מהשפעות חיצוניות גרידא – "אל תראוני שאני שחרחורת, ששזפתני השמש".

וביאר המהר"ל (נצח ישראל, יא):

כי השפחה הזאת הכושית, שהשחרורית לה בעצמה, שנולדה כך ממעי אמה, והשחרות לה טבעי, אומרת שאדוניה יגרש אשתו מפני שידיה מפוחמות. ואין ספק שאין זה בטבע, שאם היה בטבע - היה כל גופה כך, והוא דבר מקרי בלבד. ולכך אמר וישא את השפחה הכושית, שהשחרחורת אל הכושית כאילו היה דבר עצמי. והבן מה שאמר כי הקרתנית ידיה מפוחמות, ורוצה לומר כי ישראל מעשיהם שעושים בידיהם - מצד היצר הרע, לכך הם מפוחמות, אבל עצמם הם טהורים, רק שהיצר הרע מתגרה בהם.

שבת שלום!